

Institut
za etnologiju
i folkloristiku

poziva Vas na predavanje u
sklopu ciklusa Tribina IEF-a i
projekta HRZZ-a Transformacija
rada u posttranzicijskoj Hrvatskoj
(TRANSWORK)

TRIBINA IEF-a

U KNJIŽNICI INSTITUTA ZA
ETNOLOGIJU I FOLKLORISTIKU
(ŠUBIĆEVA 42, V. KAT)

OGNJEN KOJANIĆ ITAS i promjene geografije proizvodnje

Ivanečka tvornica alatnih strojeva (ITAS) osnovana je 1960. godine u okviru Ivanečko-ladanjskih ugljenokopa, a 1968. godine integrirana je u tvornicu Prvomajska iz Zagreba. S promjenama na tržištu – koje su nastale kao posljedica raspada Jugoslavije i otvaranja Istočnog bloka, kao i pretvorbe i prvoga vala privatizacije 1990-ih – ITAS se suočio s problemima u poslovanju koji su doveli do značajnog pada proizvodnje i smanjivanja broja radnika.

Mediji su detaljno popratili turbulentnu povijest radničkih blokada prometa, zauzimanja tvornice, obustave proizvodnje i štrajka glađu nakon preuzimanja većinskog paketa dionica 2001. godine. ITAS danas nastavlja privlačiti pažnju kao jedino hrvatsko poduzeće u rukama radnika, koje razvija "samoupravljanje za 21. stoljeće". Međutim, ono se istodobno bori za opstanak na globaliziranom tržištu, nakon desetljeća nedovoljnog ulaganja u proizvodnju.

Predavanje će se fokusirati na materijalnost ITAS-ove proizvodnje – promjene u prostoru izvan tvornice i promjene same tvornice, na strojeve i alate, natpise na zidovima – što će biti kontekstualizirano narativima radnika i građom iz tvorničkih novina "Prvomajac". Pokazat će se promjene geografije proizvodnje u (post)jugoslavenskom prostoru, od socijalističkog samoupravljanja u hladnoratovskoj globalnoj ekonomiji do integracije Hrvatske u Europsku uniju.

Na kraju, razmotrit će se ideja o vrijednostima u ITAS-u danas, a koje nose nasljeđe ovih promjena. Tržišni pritisci u prvi plan ističu ekonomsku produktivnost, s naglaskom na novim tehnologijama i reorganizaciji radnih odnosa. Međutim, ideje o znanju i vještini, iskustvo rada u okviru socijalističkog samoupravljanja, pristup financiranju, materijalni aspekti metalurgije i mikropolitike čine da u poduzeću istodobno postoje različite ideje o vrijednosti koje su vezane za ekonomski uspjeh, ali se na njega ne mogu svesti.

utorak

6.
studenoga
2018.

13.00
sati

PREDAVAČ

OGNJEN KOJANIĆ je doktorand na Odsjeku za antropologiju Sveučilišta u Pittsburghu. Magistrirao je 2014. godine na Srednjoeuropskom sveučilištu (CEU), a diplomirao 2013. godine na Sveučilištu u Beogradu. Njegova područja interesa vezana su za političko-ekonomsku transformaciju postsocijalističkih zemalja bivše Jugoslavije. U doktorskom istraživanju prati slučaj ITAS-a kao primjer radničkog vlasništva.

Tribine vodi:
Orlanda Obad